

BAŞKENT DOĞALGAZ: BİR ANKARA BİLMECESİ

MMO Enerji Çalışma Grubu

Özelleştirme süreci yılan hikâyesine dönen, yıllardır ülke gündemini meşgul eden Başkent Doğalgaz'ın akıbeti hâlâ netlik kazanmış değil. Bugünkü durumu çözümlenebilir için sürecin gelişiminden haberdar olmak gerekiyor. Her ne kadar olaylar zinciri filmlere konu olabilecek kadar karmaşık olsa da isterseniz süreci kısaca özetlemeye çalışalım.

BAŞKENT DOĞALGAZ'IN KURULMASI

Özelleştirme girişimlerinden önce Ankara'daki doğal gaz dağıtımını EGO (Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesi) Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştiriliyordu. 2007 Haziran'ında Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda yapılan değişikliklerle birlikte özelleştirme süreci de resmi olarak başladı. Bu kapsamda; Ağustos 2007'de Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin kararıyla Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. kuruldu. Eylül ayında ise EGO Genel Müdürlüğü'nün doğal gazın şehir içi dağıtımıyla ilgili tüm altyapı tesisleri (dağıtım şebekesi), varlıklar, taşınır ve taşınmazlar, hak alacak ve borçlar, leh ve aleyhe açılmış olan davalar ile icra takipleri ve iş mevzuatına tabi personel Başkent Doğalgaz'a devredildi.

İHALELERDE BİRİNCİ RAUND

Özelleştirme süreci öncelikle Belediye tarafından yürütülüyordu. 14 Mart 2008'de ilk ihale açıldı. İhaleye, en yüksek teklifi 1 milyar 610 milyon dolar ile Global Yatırım-Energas ortaklığı verdi. Ancak, bu ortaklık ihale

şartlarını yerine getiremediği ve ödemeyi yapmadığı gerekçesiyle devre dışı kaldı. Bunun üzerine, en iyi ikinci teklifi sunan Elektromed'e davet yapıldı, fakat sonuç değişmedi. Elektromed de gerekli şartları yerine getiremedi. Ankara Büyükşehir Belediyesi iki yıl içerisinde özelleştirmeyi hayata geçiremeyince, özelleştirme yetkisi kanun gereği Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na geçti. Bu süreçte, gerek Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ve gerekse Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın özelleştirmeye ilişkin işlemlerinin iptali istemiyle, Odamız tarafından idari yargıda davalar açılmıştı.

İHALELERDE İKİNCİ RAUND

Temmuz 2009'da Özelleştirme Yüksek Kurulunun kararıyla Başkent Doğalgaz'ın yüzde 80 hissesine denk gelen Belediye'ye ait hisselerin özelleştirilmesine karar verildi. İhaleye son teklif verme süresi 19 Temmuz 2010'dan, 16 Ağustos 2010'a ertelenirken, Yüksek Planlama Kurulunun kararıyla BOTAŞ'ın mülkiyetinde olan Baymina Suez Doğalgaz Yakıtlı Kombine Çevrim Santrali'ne doğal gaz ileten yüksek basınç hattı Başkent Doğalgaz'a devredildi. Bu yüksek basınç hattının dağıtım değil, iletim hattı olması Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda (4646) tanımlanan "Ulusal İletim Şebekesi"nin bir parçası olması ve kanunen "BOTAŞ'a ait" olarak nitelendirilmesi devirle ilgili tartışmalara yol açtı. Odamız, Yüksek Planlama Kurulu kararını da idari yargıya taşıdı ve dava

halen sürüyor. 16 Ağustos 2010'da yapılan ihaleye, 1 milyar 211 milyon dolarla en yüksek teklifi MEKA-MMEKA Makine İthalat Paz. ve Tic. A.Ş. verdi. Ancak, bu sefer, MMEKA'nın ortakları Mehmet Emin Karamehmet ve Mehmet Kazancı'nın arasında yaşanan kriz patlak verdi.

Mehmetler Neden Kapıştı?

Ortaklaşa kurdukları MMEKA'yla toplamda 8 milyar dolarlık elektrik dağıtım ihalesi kazanan Mehmet Emin Karamehmet ve Mehmet Kazancı arasındaki sorunlar büyüdü ve Kazancı'nın kendisinden habersiz kurulduğunu söylediği Çankaya Doğalgaz'ın Başkentgaz'ı devralmak için Özelleştirme İdaresi'ne başvurmasıyla alevlendi. Kazancı'nın iddiasına göre ortaklardan Karamehmet, Çankaya Doğalgaz'ı kurarak Kazancı'yı devre dışı bırakmaya çalışmıştı. Bunun üzerine Kazancı da Özelleştirme İdaresi'ne başvurarak ihaleyi MMEKA'nın kazandığını hatırlattı. Özelleştirme İdaresi ise Çankaya Doğalgaz'ın başvurusunda uygunsuzluk bulunmadığına kanaat getirerek şirketin muhatap alınmasını kararlaştırdı. Bu gerilimin ardından ortaklık bozuldu ve

Kazancı Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunduğunu açıkladı. Suçlamaların arasında “dolandırıcılık” bile yer aldı.

Bu süreçte Odamız, bu ortaklığın doğal gaz ve elektrik dağıtım sektörlerinde doğrudan ve ortak oldukları şirketler üzerinden tekel oluşturduğu gerekçesiyle, Başkent Doğalgaz'ın MMEKA ortaklığına devrini uygun gören Rekabet Kurulu kararının da iptali istemiyle idari yargıda dava açtı.

VE SON GÜN...

4 Mayıs 2011'e gelindiğinde gözler Mehmet Emin Karamehmet'teydi. İhale bedelinin ödenmesi için verilen ek sürenin son günü olan 4 Mayıs'ta ödeme yapılmaması durumunda, mevzuata göre 92,6 milyon dolarlık teminat da yanacaktı. Gün içerisinde ödeme yapılmadı, ancak Özelleştirme İdaresi'nin tartışmalı kararıyla 5 gün daha ek süre verilerek 9 Mayıs'a kadar bedelin ödenmesi istendi. Ancak; ilgili mevzuata göre ikinci kez ek süre verilmesinin koşulu, "İdareden kaynaklanan bir sebep" bulunmasıdır. Buna karşın, İdarenin bu ek süre verilmesi işini kendisine dair bir sebebe bağlayıp bağlamadığı bilinmiyor. Ankara Büyükşehir

Belediyesi Başkanı Melih Gökçek ek sürenin ek süresinin (!) dolmasına iki gün kala, artık birbirleriyle görüşmeyen ortakları bir araya getirdi. Ödenecek para Belediye'yi ve BOTAŞ'ı da yakından ilgilendiriyordu. İhale bedelinin ciddi bir kısmı (Büyükşehir Belediye'sinden alacaklarına karşılık) BOTAŞ'a ödenecek, BOTAŞ da bu parayı Rusya'ya olan borçlarında kullanacaktı. Hazine ve BOTAŞ'a aktarılacak paradan kalan meblağ ise Büyükşehir Belediyesi'ne kalacaktı. Ancak ortakların buluşturulmasına ve bir uzlaşma üzerinde çalışılmasına rağmen 9 Mayıs günü yine ödeme yapılmadı. Ortakların kavga etmesi üzerine kredi verecek kurum bulmakta zorlanıldığı konuşuldu. Bu arada Karamehmet'in sahibi olduğu şirketlere eski vergi borçları nedeniyle yüklü tutarda ihtiyati haciz uygulamaları yapıldı.

MMEKA'nın en yüksek teklif verdiği diğer elektrik dağıtım ihalelerinden çekilmeyip ek süre talep etmesi ise ortakların çıkar birliğini çekişmelerinin üzerinde tuttuğunu ve finansman bulma ve devralma beklentilerinin sürdüğünü gösterdi.

ÜÇÜNCÜ DÖNEM

Şimdi, Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş'nin özelleştirilmesi için üçüncü kez ihale süreci başladı. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız'ın açıklamalarını göz önünde bulundurursak, Başkent Doğalgaz için yapılan planlama Temmuz civarında ihaleye çıkılması, yılsonuna kadar da sürecin tamamlanması yönünde. Ancak; doğal gaz dağıtımını gibi rekabete elverişli olmayan bir alanda özelleştirme yapılması tartışılırken ve kamu yararının gözetilip gözetilmediği merak konusuysen, bugüne kadar yaşanan süreç de dikkate alındığında ortaya gelecek açısından pek de olumlu bir tablo çıkmıyor. Doğal gaz ve elektrik dağıtımını gibi kamusal hizmetlerin devredilmek istendiği kamu şirketlerini devralacak şirketlerin ortaklarının birbirlerini “dolandırıcılık”la suçladığı, ciddi suç duyurularında bulunduğu böyle bir ortamda, “kamusal faaliyet ve denetim”in zorunluluğu bir kez daha ortaya çıkıyor. Odamızın yıllardır dile getirdiği bir hususu, bir kez daha yinelemekte yarar var. Başkentgaz özelleştirilmesi durdurulmalı, borçlarına karşılık Başkentgaz BOTAŞ'a devredilmelidir. ■

